

REVISTA ECONOMICĂ.

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC.

Organul oficial al „SOLIDARITĂȚII”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „SOLIDARITATEA” sunt:

Agricola (Ecica), Agricola (Hunedoara), Agricola (Lugoș), Agricola (Sebeșul-săsesc), Albina, Ancora, Ardeleana, Arieșana, Armonia, Auraria, Aurora (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală (Caransebeș), Banca Poporală (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.) Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Boșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de păstrare (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune) (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chisețeană, Codreana, Codrul (Buteni), Codru (Lupșa), Comuna, Concordia (T.-Uzdin), Concordia (Gh.rla), Cordiana, Coroana (Bistrița), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana, Decebal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia (Cohalm), Economul, Făgețana, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hașegana, Insoțire de credit (Veștem), Institut de credit (Mehădia), Institut de credit (Gavoșdia), Isvorul (Sângeorgiu), Isvorul (Sebeșul-inf.), Isvorul (Ighiu), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Lumina, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana (Corniareva), Murășiana, Murășanul, Maramurășana, Nădlăcana, Negoiul, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Patria, Piatra, Plugarul (Săcădate), Poporul (Lugoș), Poporul (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Reun. de impr. și păstrare (Iva-mare), Rîureana (Cap.-Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana (Caransebeș), Sebeșana (Sebeșul săsesc), Secășana, Selăgeana, Sentinela, Silvania, Someșana, Speranța (Hosman), Steaua, Șercăiana, Șoimul (Uioara), Șoimul (Vășcău), Târnăveana, Timișana, Tibleșana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul (Sân-mărtin), Vulturul (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea, Zorile.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—

Redactor responsabil:

CONSTANȚIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Perspective financiare.

Una dintre problemele cele mai importante, care preocupă de prezent pe cele mai de seamă cercuri de specialitate este: *întocmirea finanțelor publice și private după încetarea războiului*. Chestiunea aceasta se discută deopotrivă atât de economiștii și financierii puterilor centrale, cât și de cei ai statelor inimice. Și nu fără motiv. Războiul va avea — înțelege fără greutate ori-cine — urmări extraordinare asupra modului, în care va trebui să se întocmească în viitor economia financiară publică și privată a statelor Europei.

Cea dintâi dintre urmările războiului pe terenul finanțelor publice va fi *creșterea cea mare a datoriilor statului*, datorii, cari în opoziție de sistemul de până acum, aproape toate s'au contractat în interiorul țărilor interesate, dela cetățenii acestora. Toate guvernele statelor beligerante, dar chiar și ale celor neutrale, au fost nevoite să contracteze, pe calea aceasta, împrumuturi de miliarde întru acoperirea cheltuielilor de războiu. În urmare una dintre cele mai importante datorințe ale guvernelor va fi, să se îngrijească de isvoare de venit cât mai potrivite, din care să se acopere dobânzile acestor însemnate datorii de stat. Intre isvoarele, din cari se intenționează a se face această acoperire, se indică în prima linie *augmentarea și schimbarea impozitelor directe și indirecte*. Prin crearea de impozite nouă și prin modificarea radicală a celor deja existente, vor trebui deci să se adune acele sume însemnate, din care să se poată plăti și suportă nouile sarcini

ale împrumuturilor de stat. În scopul acesta aproape pretutindenea s'au lucrat proiecte de legi, cari în unele state au fost deja prezentate corpurilor legiuitoare, iar în altele urmează să se prezinte de aici încolo. Pe baza tuturor acestora se poate stabili, că o altă urmare nemijlocită a războiului pe terenul financiar public va fi *augmentarea și schimbarea radicală a sistemelor de impozite publice*.

Pe terenul economiei financiare private, *scumpetea extraordinară*, care se menține aproape pretutindenea în Europa, de bună seamă încă nu va rămâne fără efect. Cei mai mulți sunt de părere, că după toate indiciile scumpetea aceasta, după războiu, se va mai reduce încâtva, însă totuș se va menține, așa că va trebui să treacă multă vreme până să se restabilească stări apropiate celor, ce le-am avut înainte de izbucnirea conflictului european. Prin aceasta, natural, unele dintre ramurile economiei vor fi în câștig, altele în suferință, ceea ce va avea de urmare însemnate schimbări cu deosebire pe terenul economiilor agricole, industriale și comerciale, economii, cari vor înainta mult. Mai mult va suferi din cauza scumpetei populațiunea, care nu dispune de mijloace de venit în măsură corespunșătoare noilor stări de lucruri. Pentru a o ajutură, se vor aplica desigur multe din experiențele făcute până acum pe terenul întocmirilor financiare noue. Astfel de exemplu se va perfecționa centralizarea și repartizarea cu sistem a multor articoli de producțiune și de consumațiune prin instituțiuni și întreprinderi financiare centrale, ceea ce ca efect final va contribui și va aduce cu sine

însemnate schimbări atât în economia finanțelor publice, cât și în cea a celor private.

O altă schimbare însemnată în finanțele private o vor provoca desigur *perderile cele mari și multe de capitaluri și bunuri economice distruse de războiul îndelungat*. Toate acestea vor trebui înlocuite, un fapt care va aduce cu sine substragerea a unei părți foarte însemnate din capitalurile, ce astăzi se află din abundență în circulație. Urmarea va fi, după cum o prevăd mulți bărbați distinși, că după războiu mulți ani va fi o lipsă simțită de capital și că capitalul, care va rămâne în circulație, va fi destul de scump. Abundența actuală de capital, trebuie considerată ca o stare de tranziție, ca o urmare firească a războiului, care a mobilizat, alături de marile armate europene, aproape toate bunurile și valorile economice.

Scumpirea banilor va avea la rândul său urmări și cu privire la celelalte valori de schimb, în prima linie va exercita o hotărâtă influență asupra *cursului efectelor publice*. În cursul acestora vor obveni fără îndoială schimbări, cari se pot deduce fără greutate. Înainte de toate sistemul de obligațiuni de stat cu o rentabilitate mai urcată, introdus prin împrumuturile de războiu, va avea de urmare, că cursurile se vor menține la o limită destul de favorabilă pentru detentorii titlilor. Admițând, că banii se vor scumpi și vor ajunge la rentabilitatea, ce o aveau înainte de războiu, dobânda de 5.5% și 6% totuși va fi destul de corăspunătoare pentru a menține cursul efectelor emise pe timpul războiului. De sigur, însă, că și celelalte efecte, cari au o dobândă ceva mai redusă, nu vor scădea în o măsură mai mare, decât la care au fost ele înainte de războiu.

În privința cursurilor efectelor publice, statele puterilor centrale desigur vor avea o situație mai favorabilă, decât de exemplu statele apusene. În cele dintâi diferența între dobânzile efectelor emise înainte de războiu și între cele emise în timpul războiului, este de maximum 1—1.5%. Nu tot astfel în Anglia și Franța, unde înainte de războiu s'au făcut destule emisiuni cu dobândă de 2% și 3%, iar în timpul războiului cu 2% și 3% peste dobânzile vechi. Aceasta este o deosebire cu mult prea mare, decât ca în cursul efectelor înainte și de pe timpul războiului să nu se arate diferențe mai considerabile. Poate tocmai în vederea acestui inconvenient, la împrumuturile de războiu luate de exemplu de statul francez acum, în timpul războiului, cu dobândă foarte urcată față de trecut, s'a permis ca titlurile nouă să se poată plăti cu titluri vechi, prin ceeace s'a retras din circulație multe din

titlurile cele vechi. În schimb s'au sporit cu atât mai mult titlurile împrumuturilor nouă cu dobânzi mai urcate.

Peste tot se poate susține, că situația financiară a puterilor centrale, atât în cursul războiului, cât și după încheierea păcii, cum o prevăd de altfel cei mai mulți dintre economiști, este și va fi mai favorabilă ca a statelor adversare, din simplul motiv, că cele dintâi și-au acoperit trebuințele din interiorul țării proprii, pe când cele din urmă au trebuit să cheltuiască sume enorme în străinătate, în America, Japonia etc. De altfel chiar economiștii englezi recunosc acest favor financiar al puterilor centrale și admit, că au avut cheltuieli, cari au rămas în țară, iar statele apusene au trebuit să cedeze însemnate capitaluri altora. La cele dintâi deci capitalurile au rămas în interiorul țării, sporind multe industrii proprii, pe când la cele de al doilea aceasta s'a întâmplat numai în parte.

Cam acestea ar fi în liniamente generale perspectivele financiare ale zilelor, ce vor urma după încheierea păcii.

Ce ne trebuie?

Sunt așa de numeroase trebuințele unui popor, încât îi este omului cu neputință a le schița numai așa în fuga condeiului. Iar alcătuirea societății, cu număratoarele ei clase, cu diferitele ramuri ale activității acestor clase, cu numărul infinit al instituțiilor și institutelor neapărat necesare bunului ei mers, — toate acestea formează o problemă nespuse de grea, dar în același timp de mare interes și pentru noi. Vom încerca să dăm aici o icoană măcar cât de palidă a acestei alcătuirii minunate, pe care toate popoarele stăruie să o desăvârșească și, chiar acum în aceste timpuri de grele încercări, nu e zi, în care să nu se discute pe lung și larg căile și mijloacele prin cari va trebui să se realizeze îmbunătățirea condițiilor de viață a popoarelor.

Popoarele perfect organizate în toate privințele, cum b. o. este poporul german, caută, pe lângă legăturile de arme, și legături economice mai strânse și mai numeroase pentru asigurarea unei dezvoltări pe o scară și mai intensă.

De aici ideea *Uniunii economice a statelor din centrul Europei*, care este de un deosebit interes și pentru patria noastră.

De altă parte în țara noastră se discută destul de serios, între altele, ideea *parcelării bunurilor de mână moartă*, care reformă, se crede, că ar putea să fie o adevărată binecuvântare, deoarece singură ar putea să ridice bunăstarea materială, spirituală și morală a masselor largi ale poporului la înălțimea civilizată și țării să-i creeze un viitor mai frumos și mai

fericit. Ungaria fiind un stat agricol, progresul cel mai natural și sigur s'ar putea realiza aici numai prin dezvoltarea vieții sale economice, prin o agricultură cât mai intensivă posibil.

Și pe când alte neamuri, și puternice și foarte înaintate în toate direcțiile, caută să asigure încă și mai bine dezvoltarea lor pentru viitor, cade-se a nu ne desinteresa nici noi de problemele, a căror bună deslegare ar putea să devină și pentru noi o binecuvântare.

Firește noi nu avem cuvânt nici în deslegarea marelui chestiuni a Uniunii economice a puterilor centrale, nici chiar în aceea a parcelării bunurilor de mână moartă, dacă ea va ajunge să se înfăptuiască. Dar nu e cu totul exchis ca și noi să beneficiăm pe urma realizării numitelor probleme uriașe.

Avem însă și noi, ca popor vrednic de o soartă mai bună, să ne cugetăm cu toată seriozitatea la viitorul nostru, la îndreptarea scăderilor de care suferim și la crearea de căi și mijloace pentruca, pe urma războiului, în care sângerează soții, copiii, frații și părinții noștri, și pentru care aducem și alte jertfe enorme de avere și muncă, să urmeze și pentru noi o epocă de înălțare sufletească și de avânt în cele materiale.

Căci, ar fi dureros din cale afară, dacă nici după acest războiu n'am porni pe calea singură fericitoare a dezvoltării sistematice a agriculturii, a meseriilor, industriei și comerțului; și dacă, în acelaș timp, nu s'ar produce o atmosferă deplin curată în dezvoltarea celor mai de frunte instituții, cari le avem, în biserică, școală, bănci, însoțiri și alte câteva asociații și reuniuni mai mari și mai mici: culturale, economice, de binefacere etc.

În firul acestor probleme ne vom opri la clasa cea mai numărăoasă, a plugarilor, care într'un stat ca al nostru, agricol și el, ca și poporul românesc, este aceea pătură socială, care trebuie întărită mai mult, pentrucă, deoparte, este cea mai neajutorită, iar, de altă parte, ea, ca factor productiv, susține întreagă viața neamului nostru, așa cum ea este înfripată în ziua de azi.

Întreagă situația plugărimii noastre va trebui transformată în spre mai bine, pentrucă numai așa ea va putea să țină pas cu plugărima altor neamuri mai favorizate de împrejurări și astfel și poporul nostru va putea să se ridice pe o treaptă cu alte neamuri în privința culturală, morală și economică.

Spre acest sfârșit ne stau și ne vor sta și în viitor multe căi deschise și va trebui să stăruim pentru a deschide, în cadrul legilor, și drumuri de progres, încă neumblate de noi până aci.

Anume, va trebui:

1. *Să organizăm viața satelor noastre* după modelul organizării îndeplinite la Sași și după acela al organizării comunelor săcuesti prin intervenția și ajutorul statului. Să înființăm pretutindeni *cercuri economice, agenturi culturale și biblioteci populare, însoțiri de credit, de valorizare, de consum* și între acestea *însoțiri de asigurarea vitelor, de lăptărit* etc.

2. În legătură cu acestea însoțiri și cu *ajutor dela comună și dela stat*, se vor putea porni apoi o mulțime de acțiuni folositoare pentru:

a) *înaintarea stării sanitare*, așa de negleasă aproape pretutindeni, *sporirea nașterilor, reducerea mortalității* și dezvoltarea *puterii fizice și trăinicieii* poporului nostru.

Pentru atingerea acestui scop nu sunt de ajuns numai măsurile administrative, ci va trebui să se pornească un curent puternic pentru luminarea poporului: ca să se ferească de întrebuintărea abuzivă a alcoolului și a tutunului, să nu încunjure sfatul medicului și să nu alerge la babe meștere și bosconitori, cum și să se nutrească mai bine, iar mamelor să li se dea mai bună îngrijire în timpul lăuziei.

Povețe mai multe și mai bune să se dea, în această privință, în școală, de pe amvon, de către reuniunile culturale și economice și de către medici. Cărți și foi mai bune, prelegeri și predici mai multe, cum și biblioteci populare să se perondeze cu regularitate în toate satele noastre.

Să stăruim deci, înainte de toate, prin toate mijloacele ca sucreșcența neamului nostru să fie numărăoasă și viguroasă, aceasta fiind prima condiție pentru asigurarea viitorului nostru.

b) *Intărirea religiozității și moralității*, care aparține cercului de influență a familiei, a școlii și bisericii.

c) *Răspândirea culturii* în pătura largă a țărânilor noastre. Ca și celelalte condiții suspomenite, așa și răspândirea culturii temeinice în toate familiile, la bărbați și femei, este indispensabilă pentru progresul sigur al oricărui popor. De rușinea analfabetismului e timpul să ne scăpăm.

3. Deodată cu lucrările amintite de premenire va trebui începută cu sistem *acțiunea pentru progresul nostru în direcție economică*, anume:

a) pe lângă organizarea vieții satelor în modul sus arătat se va lucra la *crearea organizațiilor economice mai mari*. De numărăoase *reuniuni agricole*, sub orice formă, nu ne mai putem lipsi mult timp, fără a îndura perderi mari și stagnare pe terenul economic. Ele ar trebui să inițieze și conducă, prin specialiștii lor, cele mai multe lucrări de înaintare economică a țaranului:

b) *Păstrarea moșiei părintești și, pe cât posibil, sporirea acesteia*.

c) *Ameliorarea tuturor factorilor de progres ai agriculturii: lucrarea rațională a pământului*, prin introducerea mașinilor necesare, prin ameliorarea semințelor de tot felul și prin introducerea unei rotații mai potrivită decât cea de care se face uz acum aproape pretutindeni.

Aici este a se aminti și *comassarea*, care, făcută în condiții favorabile, devine o adevărată binecuvântare pentru popor.

Nu mai puțin va trebui să se stăruie pe viitor pentru: *ameliorarea pășunilor și livezilor*, cum și pentru împretinirea poporului nostru cu *cultura nutrețurilor*.

măestrite, cari sunt chemate să producă o reformă salutară și mult dorită în *cultura animalelor domestice*, atât în ce se referă la numărul, cât și la calitatea lor, introducându-se pretutindeni și noi rami de cultură, ca: cultura iepurilor de casă, a vermilor de mătăasă și a albinelor.

În firul celor înșirate până aci, nu trebuie scăpată din vedere replantarea, pretutindeni unde sunt condiții prielnice, a viilor și cultura în massă a pomilor și legumelor.

4. La acestea se mai poate socoti ca izvor de câștig și *industria așa numită agricolă*, care s'ar putea deprinde, mai ales în timpul iernii, când bărbații dispun de timp îndestul spre acest scop.

5. Pe lângă pepinierele pentru creșterea preoților și învățătorilor, cum și pe lângă institutele de educație pentru fete, va trebui, în fine, să ne gândim mai înadins și la *înființarea institutelor economice* pentru calificarea de specialiști și pricepuți agricultori. Până când nu vom avea și noi astfel de institute, agricultura noastră e imposibil să progreseze în rând cu agricultura purtată de alte neamuri.

În categoria acestor institute socotim a fi numărate *școalele de repetiție economice și școalele agricole inferioare*, cari sperăm să se înființeze deodată cu *orfelelinele*, pentru cari se lucrează cu atâta zel și cu așa rezultate îmbucurătoare.

6. Nici de *economii țărănești model* nu ne mai putem lipsi pe viitor, ele fiind factori așa de importanți pentru înaintarea agriculturii.

Ar fi să lungim prea mult vorba continuând și cu celelalte lipsuri de care suferim. Le vom trata însă pe toate la rândul lor, așa: chestiunea *cursurilor și excursiunilor economice* etc.

Influența războiului asupra viitoarei înfățișări a politicii comerciale.*

(Sfârșit).

Oricare ar fi baza regimului vamal se constată în politica comercială din ultimii 30 de ani a întregii Europe, predominarea sistemului paradoxal, care în pacă tendințe protecționiste foarte accentuate cu încheierea de tratate numeroase, pe care experiența trecutului le înfățișase ca pe niște antemergătoare ale politicii libere.

Am insistat puțin asupra celor trei sisteme de regime vamale contemporane ale Angliei, Franței și Germaniei, pe de o parte pentru a putea înțelege mai bine tendințele de modificare aduse din războiul mondial, iar pe de alta pentru a ne lămurii asupra atitudinii României față de cele trei grupări anterioare războiului și asupra viitoarei ei atitudini posibile față de cele două grupări de după război.

După aceste expuneri instructive autorul studiului de față d-l Ioan Gr. Dimitrescu, continuă despre România cum urmează:

România.

În *România* politica comercială a guvernărilor dinaintea de 1904, a fost foarte puțin clară și consecventă în realizarea ei. Pe de o parte, regimul dela 1886 inspirat de bunele intențiuni ale protecțiunii industriei naționale păcătuia, de altminteri ca și legea de încurajare din 1887, printr'o prea mare generalitate, nefăcând nici o diferențiere între industrii după condițiunile lor de productivitate; de pe alta regimul dela 1892 suferă de o lipsă și mai mare de o desorientare complectă. Într'adevăr, pecând cele mai intense relațiuni comerciale le aveam atunci și le avem până astăzi cu Germania și Austro-Ungaria, fapt care ar fi trebuit să ne aducă la o adaptare a regimului nostru vamal, cu aceste relațiuni, pe care să le îmbunătățim pe cât posibil în favoarea noastră, prin mijlocul concesiunilor tarifare reciproce, guvernul nostru inspirat de tendința regimului vamal ce domină în această vreme în Franța, sub influența lui Méline, se declară pentru tariful vamal autonom aplicabil în aceiaș măsură tuturor satelor. Guvernul uita pe de o parte că noi nu eram în situațiunea Franței, al doilea că nici nu dispuneam de autoritatea Franței, dentru a impune țărilor străine tariful nostru unitar, și că prin urmare eram expuși la a ni-se impune modificări din afară în potriva voinței noastre. Dar cel puțin Franța avea două tarife, unul maximal și unul minimal, pe când noi aveam unul singur pe care îl socoteam minimal, dar pe care celelalte state îl socoteau maximal. O situațiune mai grea și mai primejdioasă decât aceasta nu se putea pentru noi.

Totuși noul sistem inaugurat la 1892 ar fi fost *admisibil* dacă rămânea *consecuent* principiului de la care s'a inspirat, anume acela al *autonomiei vamale* și al *protecțiunii muncii* naționale. În realitate tariful minimal în contradicție cu numirea lui *nu avea de scop protecțiunea industrială*, pe care o acorda tariful din 1886, ci voia din potrivă să reducă taxele acestui tarif, ce li-se părea *excesiv de ridicat*. Guvernul tindea în schimb la *realizarea autonomiei vamale* asupra cărei să nu se mai revie față de nimeni. De fapt însă, nu s'a putut păstra nici această autonomie — cu toate modificările de taxe din 1893 — pentru că *Germania ne cerea o convențiune comercială cu un tarif convențional*.

Cum nu ne puteam opune Germaniei i-sa acordat un tarif convențional, care cuprindea *consolidarea a 180 de taxe și reducerea a 25 de taxe*. Odată convențiunea încheiată, guvernul trebuia să-și dea sama că *nu poate menține neștirbită autonomia vamală*, și deci să *părăsească* sistemul tarifului unitar. Nevoind acest lucru nu putea eși din dilemă decât *introducând taxele convenționale* înăuntrul tarifului unitar, și *concedându-le* tuturor țărilor, ce ne-ar fi acordat la rândul lor clauza națiunii celei mai favorizate. Astfel concesiunile acordate pe cale convențională Germaniei, dela care *obținusem și noi avantajii*, în schimb se aplică de drept tuturor statelor cu cari încheiam convențiuni numai pe baza clauzei n. c. m. f. și anume, *Austro-Ungariei, Angliei, Elveției, Belgiei, Franței, Italiei și Bulgariei*.

Rezultatul a fost că am ajuns la introducerea sistemului hibrid de a lua din cele două sisteme autonom și convențional, ceace fiecare are mai rău și anume dela primul *rigiditatea aplicării* lui uniforme la toate statele, fără a acorda protecțiunea necesară muncii naționale și *sacrificarea reciprocității speciale*, iar dela al doilea, sacrificarea intereselor producțiunii interne, prin acordarea de concesiuni, nu numai față de țările contractante, ci față de toate țările cărora de drept li-se aplica tariful vamal.

* Vezi «Rev. Econ.» Nr. 23 și 24.

În ce privește durata acestor convențiuni — imitând din nou sistemul francez — s'a stabilit că ele puteau expira la orice epocă prevenindu-se cu un an înainte, exceptând convențiunea cu Germania, care avea durată fixă de 12 ani.

Abia *tariful din 1906* aduce o corectură față de sistemul precedent, prin adoptarea sistemului convențional, inaugurat din 1892 de Germania sub Caprivi, și prin alipirea noastră la sistemul de tratate central europene cu durată lungă și fixă, expirând toate în 1917. *Prin adoptarea* noului sistem România a făcut un pas înainte în dezvoltarea politice sale tarifare, izbutind, pe de o parte, să-și apere *interesele producției sale interne*, pe de alta să încheie convențiuni comerciale cu *toate țările*, bazate după importanța lor, atât pe principiul reciprocității, cât și pe acela al clauzei națiunii celei mai favorizate.

*

Caracterizarea diferitelor regime vamale, ce am făcut este suficientă ca să ne arate că regimul vamal al unei țări, pentru a corăspunde scopului ce are să înlăptuiască, pentru a avea deci o utilitate maximă trebuie să se adapteze condițiilor de productivitate internă, considerate atât în ele înșile, cât și în raporturile lor de dependență internațională. Întrădevăr astăzi nici o economie națională nu mai poate trăi izolată, ci se află într'o continuă dependență, rezultată din condițiile de productivitate naturală și din specializarea datorită diviziunii muncii, economiile naționale mai înapoiate au să sufere de pe urma tendinței de penetrațiune economică a statelor mari. De aci dar se impune o apărare a forței productive interne față de puterea de penetrație a mărfurilor străine, apărare, ce va fi realizată prin construirea digului vamal.

După cât de bine este alcătuit un tarif vamal el poate fi sau un dig, ce se opune cu rezistență pătrunderii concurenței străine, sau un dig ce are din loc în loc spărturi, lăsând spații libere, deși nu în totdeauna vizibile, infiltrațiilor străine.

Și totuși un stat nu poate ține seamă numai de nevoile lui particulare fiindcă ar însemna să nu aibă de loc în vedere nevoile celorlalte state, să nu facă nici o concesiune și să nu primească nici o concesiune din partea lor. Am spus însă că o asemenea situațiune nu se poate menține, pe de o parte din cauza dependenței economice, pe de altă parte pentru motivul că duce la taxe de represiune, războaie vamale și nu arare ori la războaie civile. De aceea regimul vamal al unei țări, cu perspective de dezvoltare a forțelor sale productive, va trebui să echilibreze tendințele de protecțiune națională cu tendința păstrării de legături internaționale favorabile, în special în direcțiunea intereselor sale economice. Aceasta cu atât mai mult în statele agrare, state cu o dezvoltare economică necompletă, care sunt în mare parte dependente din punct de vedere economic și financiar, de statele mari. Nu trebuie să se uite nici odată că politica comercială a unei țări nu este numai expresiunea nevoilor sale economice, dar în acelaș timp și mai ales manifestarea forței sale politice, economice și financiare, și că prin urmare un stat mic, ce nu-și poate impune în afară condițiunile sale, e adesea silit de realitate — oricât de crudă ar fi ea — să sufere condițiunile impuse de alții. De aceea astăzi statele mici trebuie să urmărească cu mare atențiune schimbările nu numai politice și militare, dar și cele economice pe care războiul cel mare le aduce cu sine. De felul cum vom ști să ne adaptăm la viitoarea

constelațiune economică a marilor state beligerante, va depinde în bună parte întreaga noastră dezvoltare economică și financiară. Căci oricât ar fi trist — pentru unii — care neînțelegând au suferit, războiul de astăzi, ne-a pus în fața unei realități, peste care nu putem trece ori de câteori voim să cercetăm probleme internaționale, fie politice, fie economice. Ei bine, indiferent dacă se poate justifica sau nu din punct de vedere teoretic, realitatea istorică a introdus în seria antitezelor sociale, încă o nouă antiteză: aceea de stat mare — stat mic. A nu înțelege aceasta și a se îndărătnici în negarea ei pe argumente naționale și sentimentale însemnează a cădea victima iluziunilor și pentru omul politic răspunsător poate mai mult: periclitarea intereselor țării, ce conduce.

(«Econ. Naț.»).

JURISDICȚIUNE.

Perscripțiunea competențelor pentru ajutorarea bolnavilor. Curia reg. prin sentința sa Nro. 10,209 VI. dela 4 Aprilie 1916 a enunțat, că competențele pentru ajutorarea bolnavilor mai vechi decât de 5 ani, întrate fiind în perscripțiune, nu se mai pot pretinde. Cu alte cuvinte pretensiunile de acest fel nu se prescriu în timpul normal de 32 ani, cum în general s'a crezut până acum, ci se prescriu deja în timp de 5 ani.

CRONICĂ.

Scontul oficial in Europa. Taxa scontului oficial este actualmente cea de mai jos în țările în războiu:
Germania: dela 23 Decemvrie 1914 a rămas tot 5 la sută.

Austro-Ungaria: dela 12 Aprilie 1915 este de 5 la sută.

Anglia: dela 8 August 1914 este de 5 la sută.

Franța: dela 21 August 1914 este de 5 la sută.

Rusia: 6 la sută.

Italia: dela 1 Iunie 1916 este de 5 la sută.

Portugalia: 5 jum. la sută.

Țările neutrale:

România: dela 1 Maiu 1916 este de 5 la sută.

Olanda: dela 1 Iulie 1915 este de 4 jum. la sută.

Elveția: dela 31 Decemvrie 1914 este de 4 jum. la sută.

Spania: 4 jum. la sută.

Danemarca: dela 9 Iulie 1915 este de 5 la sută.

Svedia: dela 1 Mai 1916 este de 5 la sută.

Norvegia: dela 14 Decemvrie 1915 este de 5 jum. la sută.

*

Noue proiecte de legi de dare. Ministrul de finanțe Teleszky a prezentat zilele trecute corpurilor legiuitoare mai multe proiecte de legi nou de dare:

1. Proiect de lege despre punerea în aplicare definitivă a dării de venit.

2. Proiect de lege despre darea de războiu.
3. Proiect de lege despre punerea în aplicare a art. de lege VIII: 1909 privitor la darea de câștig a întreprinderilor obligate la publicitate.
4. Proiect de lege despre darea asupra averii.
5. Proiect de lege despre menținerea în valoare a dării de câștig cl. III. fixată pe 1916.

*

Ajutor militar pentru facerea fânului. În anul trecut rămânând, din lipsă de brațe muncitoare, numărul fânețelor necesite, în urma căreia s'a declarat în țara întreagă o lipsă simțitoare de nutreț, administrația militară a hotărât a pune în anul acesta la dispoziția proprietarilor lucrători militari pentru facerea fânului.

Proprietarii, cari reflectează la astfel de ajutoare trebuie însă să se oblige a vinde întreaga cantitate de fân produsă administrației militare. Prețurile, ce le plătește aceasta sunt, după calitate și 100 kg: pentru fân de munte K 6— și pentru fân de șes K 5—, din cari sume se detrag spesele avute cu întreținerea și transportarea militarilor și a carălor.

Pentru economii mai mici, cari nu sunt în stare a-și face și adună înșiși fânul, se oferă și altă putință de a se folosi de brațe de muncă militare. Administrația militară îndeplinește lucrările împreună cu facerea fânului și „în parte“. În cazul acesta jumătate din fânul făcut îi compete administrației militare, iar cealaltă jumătate economii sunt obligați a o vinde exclusiv aceleiași administrații, cu prețurile de mai sus. Cantitatea necesară trebuințelor proprii ale proprietarilor, se poate reține, având a se anunța prealabil administrației militare.

Formulare de cereri (declarații) pentru primirea de lucrători militari se află depuse la toate primăriile comunale.

*

Prețul vinului. Rezervele de vin fiind în țara întreagă foarte reduse, încât probabil nici nu vor fi suficiente până la recolta viitoare, prețul vinului este pretutindenea în continuă creștere. Pentru vinuri albe ușoare de 7½—8% se plătește azi până la K 120— iar vinurile mai bune cu K 125—K 140—. Vinuri mai grele sub K 150— nu se pot cumpăra, iar vinul roșu lipsește cu desăvârșire în piață.

*

„Banca Națională a României“. Situațiunea sumară la 20 Maiu 1916 în comparație cu 23 Maiu 1915 prezintă următoarele cifre:

Activ: Stoc metallic: Lei 478.227.067, și anume: aur (monete) L 270.014.660, aur depozitat L 116.918.000, aur (lingouri) L 314.247, disponibil și trate considerate ca aur L 80.980.160, (în 1915 L 258.061.752 și anume: aur (monete) L 161.644.411, aur depozitat 25.220.000, aur (lingouri) 165.000, disp. și trate cons. ca aur Lei 71.132.341). Argint și diverse monete: Lei 274.957 (în 1915 Lei 640.572). Efecte scontate Lei 125.046.366 (în 1915 Lei 219.345.358). Imprumuturi pe efecte publice în cont-curent: L 32.209.090 (în 1915 L 51.670.106). Imprumul Statului de 15 mil. fără dobândă (1901):

Lei 9.687.259 (în 1915 Lei 11.273.958). Imprumul în cont-curent pe bônuri de tezaur 2½% aur (1914 și 1915): Lei 175.749.215 (în 1915 Lei 179.138.495). Efectele capitalului social: Lei 10.648.626 (în 1915 Lei 11.537.860). Efectele fondului de rezervă: Lei 16.149.577 (în 1915 Lei 16.476.677). Efectele fondului amortizărilor, imobililor, mobililor și mașinilor Lei 3.850.181 (în 1915 Lei 3.965.281). Imobile Lei 6.726.513 (în 1915 Lei 6.733.709). Mobilier și mașini de imprimerie: Lei 1.110.361 (în 1915 Lei 1.107.106). Cheltuieli de administrație: Lei 1.509.493 (în 1915 Lei 1.370.315). Efecte și alte valori în păstrare: Lei 140.529.691 (în 1915 Lei 130.697.741). Bônuri de tezaur 2½% aur în gaj p. Imprum. Stat.: Lei 400.000.000 (în 1915 L 200.000.000). Efecte în gaj și în păstrare provizorie: Lei 211.595.603 (în 1915 Lei 162.737.933). Conturi curente: Lei 284.820.580 (în 1915 Lei 21.231.251). Conturi de valori: Lei 45.192.330 (în 1915 Lei 22.289.826). Conturi diverse: L 22.697.049 (în 1915 Lei 30.493.068). **Pasiv:** Capital: L 12.000.000 (în 1915 L 12.000.000). Fond de rezervă: L 42.352.431 (în 1915 L 39.714.199). Fondul amort. imobil., mobil. și mașinilor: L 6.206.632 (în 1915 L 5.768.306). Bilete de bancă în circulație: L 863.082.915 (în 1915 Lei 640.329.300). Dobânzi și beneficii diverse: Lei 4.806.168 (în 1915 Lei 6.698.029). Conturi-curente și recepise la vedere: Lei 243.802.892 (în 1915 Lei 62.894.091). Efecte și alte valori de restituit: Lei 752.125.294 (în 1915 Lei 492.835.329). Conturi diverse: Lei 41.647.633 (în 1915 Lei 67.931.409).

Taxa: Scont 6%, dobânda 7%.

Dividenda băncilor noastre pe anul 1915.

Banca	%	Suma K
«Agricola», Ecica	5	7—
«Agricola», Sebeș	5	5—
«Ajutorul»	6	6—
«Albina»	6	12—
«Ardeleana»	8	8—
«Arieșana»	5	5—
«Armonia»	6	6—
«Auraria», Abrud	9	18—
«Aurora», Năsăud	8	8—
«Avrigeana»	8	8—
«Banca de asig.», Sibiu	4	8—
«Banca Poporală», Caransebeș	4	4—
«Banca Poporală», Dej	4	4—
«Banca Poporală», Arpaș	5	5—
«Banca Carpaților», București	6	32:50 lei
«Berzovia»	4	2—
«Bihoreana»	5	10—
«Bistrițana»	6	12—
«Boșșana»	6	6—
«Brădetul»	14	7—
«Buciumana»	5	2:50
«Casele privilegiate de împrumut pe amanet», București	7	37:50
«Cassa de păstrare», Sasca-montană	6	6—
«Cassa de păstrare», Săliște	8	16—
«Cassa de păstrare», Săcădate	7	7—
«Cassa de păstrare», Șinca-veche	5	5—
«Cassa de păstrare», Mercurea	6	6—
«Câmpeana», Mociu	5	5—
«Cârțișoreana»	10	10—
«Cerbul»	5	5—
«Chiorana»	5	5—
«Codru», Lupșa	6	2:40
«Concordea», Gherla	5	5—
«Concordia», Uzdin	7	7—
«Cordiana»	8	8—
«Coróna», Bistrița	6	12—
«Corvineana»	7	7—
«Creditul»	6	6—
«Crișana»	8	8—
«Cugiereana»	7	7—
«Dacia»	5	5—

Banca	%	Suma K
«Decebal»	5	5—
«Detunata»	6	3—
«Doina»	6	6—
«Dunăreana»	—	—
«Economia», Cohalm	6	6—
«Economul»	6	6—
«Făgetana»	4	8—
«Frăția»	6	6—
«Furnica»	6	24—
«Geogeană»	6	6—
«Gloria»	5	5—
«Goronul»	5	inter.
«Grănițerul», Dobra	5	5—
«Grănițerul», Herseni	4	2—
«Hațiegana»	6	6—
«Izvorul», Ighiu	5	5—
«Isvorul», Sebesul-de-jos	7	7—
«Iulia»	12	12—
«Lăpușana»	5	5—
«Lipovana»	4	8—
«Lucafărul», Vârșeț	5	5—
«Lumina»	4	8—
«Maramurășana»	5	5—
«Mărgineana»	6	6—
«Matca»	5	2:50
«Mercur», Năsăud	6	12—
«Mielul»	10	10—
«Minerva»	3	3—
«Monoreana»	7	3:50
«Murășana»	6	6—
«Murășanul»	5	10—
«Negoiul»	8	4—
«Nădlăcana»	6	6—
«Noiana»	6	6—
«Olteana»	7	7—
«Oraviciană»	5	5—
«Orientul»	5	5—
«Parsimonia»	—	—
«Patria»	9	18—
«Piatra», Teiuș	7	7—
«Plugarul», Săcădate	5	5—
«Poporul», Lugoș	5	5—
«Poporul», Săliște	5	5—
«Porumbăceana»	7	7—
«Progresul»	5	5—
«Riureana», Capolnoc-Mănăstur	8	8—
«Sătmăreana»	4	8—
«Sebeșana», Caransebeș	7	15—
«Sebeșana», Szászsebes	5	5—
«Secășana»	5	5—
«Selăgiana»	6	6—
«Sentinela»	6	6—
«Silvania»	5	5—
«Șincana»	7	7—
«Someșana»	6	12—
«Speranța», Hosman	5	2:50
«Steaua»	7	7—
«Surul»	5	5—
«Șercăiana»	8	8—
«Șoimul», Uioara	4	4—
«Șoimul», Vașcău	5	2:50
«Tărnăveana»	5	5—
«Timișana»	—	—
«Turnu-Roșu»	6	6—
«Ucea-mare»	5	5—
«Unirea»	10	10—
«Vatra»	4	4—
«Venețiana»	6	6—
«Victoria»	10	20—
«Viitorul»	6	6—
«Vlădeasa»	5	5—
«Voileana»	6	6—
«Vulturul», Sânmărtin	7	7—
«Vulturul», Tășnad	4	5—
«Zărândeana»	8	8—
«Zlăgnea»	7	3:50
«Zorile»	6	3—

Sumarul:

Perspective financiare. — Ce ne trebuie? — Influența războiului asupra viitoarei înfățișări a politicii comerciale. — *Jurisdicțiune*: Prescripțiunea competențelor pentru ajutorarea bolnavilor. — *Cronică*: Scontul oficial în Europa, Noue proiecte de legi de dare, Ajutor militar pentru facerea fânului, Prețul vinului, O nouă ordonanță privitoare la bilanț în Austria, Banca Națională a României. — **Dividenda băncilor noastre pe anul 1915.**

Concurs.

Pentru ocuparea postului unui ajutor de contabil publicăm concurs cu termin până la 1 Iulie st. v. 1916.

Beneficiile sunt:

Salariu 1,600 Cor.

Bani de cvartir 400 „

Cei cari știu purtă contabilitatea independent vor fi preferați.

Postul este a se ocupa imediat după angajare.

Caransebeș la 24 Maiu 1916.

Consistorul eparhiei gr.-or. române
a Caransebeșului.

(1—3)

Caută post.

Un tinăr absolvent de școală comercială și liber de miliție, caută un post de practicant la o bancă românească.

Adresa la administrația noastră.

„ZLĂGNEANA“, institut de credit și economii,
societate pe acții în Zlatna.

Aviz.

Institutul de credit și economii «Zlăgnea» aduce la cunoștință celor interesați, că începând cu 1 Iulie 1916, va fructifica depunerile în modul următor:

Depunerile de Cont-curent cu 4%.

Depunerile spre fructificare până la Cor. 5,000— cu 4½%.

Dela 5,000— Cor. în sus până la Cor. 10,000— cu 5%.

Dela 10,000— Cor. în sus, precum și depunerile corporațiilor și a fondurilor culturale, bisericesti și filantropice cu 5½%.

Darea de interese după depuneri o va plăti și pe mai departe institutul.

Zlatna, la 10 Iunie 1916.

Direcțiunea.

„TERNOVANA“

institut de economii și credit ca societate pe acții. — takarék- és hitelintézet mint részvénytársaság.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de economii și credit ca societate pe acții «Ternovana», se invită prin aceasta la

a XI-a adunare generală ordinară,

care se va țineă *Duminecă, în 25 Iulie 1916 st. n., la 2 ore p. m.* în școala gr.-or. română Nr. 1 din loc.

Obiecte:

1. *Cetirea raportului direcțiunii și al comitetului de supraveghiare și aprobarea respective acceptarea acestor rapoarte și a bilanțului pe anul 1915.*
2. *Darea absolutorului atât direcțiunii cât și comitetului de supraveghiare pe anul de gestiune 1915.*
3. *Deciderea asupra împărțirii venitului curat din anul 1915.*
4. *Eventuale propuneri.*

În lipsa acționarilor ori acțiilor recerute ori din altă cauză adunarea nu s'ar țineă, în sensul §-ului 22 din statute, se va țineă în 1 Iulie 1916 în localitatea și timpul sus indicat.

P. t. domnii acționari cari voiesc a participa la adunare, sunt rugați conform §-ului 16 din statute a-și depune acțiile până în 24 Iulie a. c. la 12 ore a. m. la casa institutului nostru.

Tornó, în 10 Iulie 1916.

Direcțiunea.

MEGHIVÓ.

A «Ternovana» takarék- és hitelintézet részvényes úrak ezennel az 1916. évi június hó 25-én vasárnap d. u. 2 órakor a gör.-kel. iskolában 1 sz. helyben megtartandó

XI-ik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghivatnak.

Tárgysorozat:

1. *Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentéseinek felolvasása, ezeknek az 1915. évi mérlegnek jóváhagyása illetve elfogadása.*
2. *Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság felmentvények megadása 1915. üzletévre.*
3. *Az 1915. évi tiszta nyereség felosztása iránti intézkedés.*
4. *Esetleges indítványok.*

A kellő részvényesek illetve részvények hiányában vagy más okból megtartható nem volna, a közgyűlés, alapszabályok 22. §-a értelmében 1916. július hó 1-én fentebb megjelölt helyiségben és időben megtartatik.

Azon t. cz. részvényes urak, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkértemek, részvényeit, az alapszabályaink 16. §. értelmében folyó évi június hó 24-ig délelőtt 12 óráig az intézetünk pénztáránál letenni sziveskedjenek.

Tornó, 1916. június 10-én.

Az igazgatóság.

Activa — Vagyon	Contul Bilanț cu 31 Dec. 1915. — Mérlegszámla 1915. dec. 31-én.	Pasiva — Teher.	
	K f	K f	
Cassa în număr — Készpénz	8,011·30	Capital de acții — Részvénytőke	50,000—
Escont: — <i>Leszámitolás:</i>		Fond de rezervă — Tartalékalap	4,804·96
Cambii de bancă — Bank váltók	33,752—	Depuneri spre fructificare — Takarék betétek	26,863·17
Cambii cu asigurare hipot. — Jel. bizt. váltók	48,748—	Reescont — Visszleszámitolás	12,108—
Imprumut hipotecar — Jelzálog kölcsön	82,500—	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	690—
Efecte proprii — Saját értékpapirok	893—	Diverși creditori — Hitelezők	2—
Anticipațiune — Előlegek	1,515—	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	672·77
Realități de vânzare — Eladásra szánt ingatlanok	1,045·48	Profit net — Tiszta nyereség	1,327·07
Debitori: interese trans. — Adósok: átmeneti kam.	2,299—		
	204·19		
	96,467·97		96,467·97

Debit — Tartozik.	Contul Profit și Pierdere. — Nyereség- és veszteség-számla.	Credit — Követel.	
	K f	K f	
<i>Interse: — Kamatok:</i>		<i>Interese: — Kamatok:</i>	
la depuneri — betét kamat	1,373·21	de escont — Váltókamat	6,197·18
la reescont — visszleszámit. kamat	2,188·59	după anticipațiuni — Előlegek kamat	80·05
<i>Contribuție: — Adó:</i>		de întârziere — Késedelmi kamat	433·95
de stat și alte dări — állami és egyéb adó	1,997·96	după imprumut hipotecar — Jelzálog kölcsön kamat	49·64
după int. la dep. — betétkamatadó	152·32	<i>Venite: — Jövedelmek:</i>	
<i>Spese: — Költségek:</i>		dela efecte — Értékpapirok után	70—
Salare — Fizetések	907·32	dela realități — Ingatlanok után	223·20
Spese de cancelarie — Irodai költség	286·99	Proviziuni — Jutalékok	1,251·50
Competință de timbru — Bélyegilleték	72·06		
Profit net — Tiszta nyereség	1,327·07		
	8,305·52		8,305·52

Tornó, în 31 Decembrie 1915. — Tornó, 1915. december hó 31-én.

DIRECȚIUNEA: — AZ IGAZGATÓSÁG:

Ioan Jarcu m. p., răspunzător pentru contabilitate și director executiv. — könyvelésért felelős és vezérigazgató.

Paun Constantin m. p.

Constantin Bugariu m. p.

Voina Trandafir m. p.

Aceste conturi le-am revizuit și le-am aflat în deplină ordine și exact. — Ezen számlákat megvizsgáltuk és helyeseknek találtuk.

Tornó, în 10 Iulie 1916. — Tornó, 1916. június 10-én.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE: — A FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG:

Ioan Turnea m. p.

Rusălin Pagu m. p.

Constantin Gezsu m. p.

Florea Dalea m. p.

Ignea Dalea m. p.

Nicolae Miu m. p.